

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ФОРУМ

Юрий Коков россейли делегацияны къауумунда Берлинде эсгертмеге гюлле салгъанды

Билдирилгенича, **Юрий Коков** «Газпром» ПАО-ну директорларыны советини таматасы **Виктор Зубков** башчылык этген россейли делегацияны къауумунда Россейни бла

араларында бир бирни ангылау гъа жамауатны себеплиги. Экинчи кюн россейли делегация Берлинде азатлаучу аскерчини эсгертмесине гюлле салгъанды. Ол 1949

Германияны граждан биригилерини «Петербургский диалог» деген XVI форумларына къатышады. Аны баш темасы - «Россейни бла Германияны

жылда майда Трептов-паркда орнатылгъан эди эмда совет халкъны Уллу Ата журт урушда Хорламыны бла Европаны халкъларын нацизмден азат

лауну белгиси болгъанлай къалады.

Форумну кезиуонде ишчи къауумланы жыйылыулары болгъанды. Алада граждан общество бла бирге ишлеуню, эки жанлы экономика байламлыкъланы айнытыуну амаллары сюзюлгендиле.

**КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствосуну пресслужбасы**

Себеплик

Къабарты-Малкъар федерал бюджетден къошакъ халда 250 миллион сом аллыкъды

Къырал Дума 2018-2020 жылла гъа Федерал бюджетни юсюнден закончу ююнчю окъулуунда къабыл къргенди. Анга кере, Къабарты-Малкъар гъа къошакъ халда 250 миллион сом бөлюнюрюкдю. Ол а Къырал Думаны депутаты **Адальби Шагошевни** башламчылыгыны эмда РФ-ни Федерал Жыйлыууну Къырал Думасыны Председатели **Вячеслав Володинни** себеплик этиуоню хайырындан болгъанды, деп билдиреди **KABARDIN-BALKAR.ER.RU**.

Регионну башчыларыны ыразылыкълары бла 2018 жылда ол аха Лескен районну Ташлы-Тала элини билтеулю билим берген школуна эмда Нальчик шахар округда спорт комплекси кърүүлшларына къроратыллыкъды.

Ол объектлени социал магъаналары барды. Сёз ююнчю, Ташлы-Талада гъы жангыз мектеп 1957 жылда окъуна ишленген эди. Энди ол тозурагъанды, шёндюню излемлеге келишмейди. Андан сора да, анда сабийле школ гъа дери журюрча онгла да жокъдула, ол а элге бек керек болуп турады.

Нальчикде спорткомплексни кърүүлш уа 2013 жылда башланган эди. Анга спортчуланы хазырлауну жангы арасы, спортзал, къонак юй да киредиле. Къошакъ ахчаны хайырындан регионна бек керекли бу мекам келир жыл битерикди. Алай бла шахарчыла гъа спорт бла кюреширге, усталаны хазырлау гъа да жангы онгла чыгарыкъдыла.

ПАРЛАМЕНТ

Элдеде спорт бла кюреширча къолайлы болумланы тохтаусуз кърар гъа

КъМР-ни Парламентини Спорт эм туризм жаны бла комитетини кенгертилген жыйылыуунда элдеде спорт инфраструктураны болуму сюзюлгенди. Аны комитетни башчысы Арсен Барагунов бардыргъанды.

Республиканы спорт министрини орунбасары **Заур Хевеж** Къабарты-Малкъарда бу жумушлагъа артыкъда уллу эс бурулгъанын чертгенди. Бююнлюкде элдеде физкультура

бла 263 минг адам кюрешеди, спорт школлада 28,9 мингден аслам акъылбалыкъ болмагъанла окъуйдула. Битеу да бирге 188 спорт объект барды, ол санда 60 физкультура ара, 52 футбол майдан эм башчала.

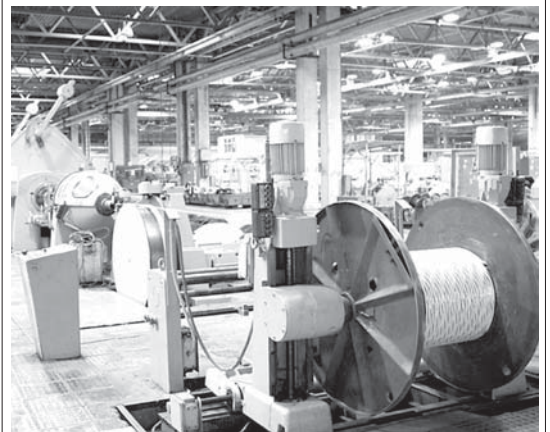
Жылны аллында районлада инвентаризация бардырылгъанды. Андан ачыкъланганчыча, спорт объектлени кёбюсю тап халдадыла. Алай бир-бир жерледе уа ала жокъдула. Инфраструктура къралмагъан

эллени арасында халкъны саны 7 мингден аслам болгъанла да бардыла.

«Быллай болумда уа къроранчла артыкъ уллу болмагъан объектлени салыу магъаналыды. Республикада бу иш «КъМР-де физкультураны эм спортну айнытыу» кърал программаны чеклеринде бардырылады. Андан сора да, ол жаны бла федерал программа да барды, дегенди докладчы.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Производство

«Кавказкабель» продукциясын айтхылыкъ компанияла гъа жибереди

Къабарты-Малкъарда «Кавказкабель ТМ» завод жангы интерфейс кабель чыгарып башлагъанды. «Ол шёндюню излемлеге келишеди, анга сурам да уллуду. Биринчи къаууму «Ямал СПГ-гъа» жиберилгенди. Бююнлюкде суукъ гъа чыдамлы кабельни чыгарыу кюч ала барады», - дегенди заводну баш директору Сергей Горюнов.

Предприятие продукциясын къралны уллу нефть,

газ эмда энергетика компанияларына жибереди: «Транснефтьге», «Газпром-нефтьге», Москваны метрополитенине. Аны Кърмы кёпюрню кърүүлшунда да хайырланадыла.

Быттыр завод 787,3 миллион сом багъасы изделие чыгаргъанды. 2017 жылны эсеплерине кере уа ол 800 миллион сом гъа дери ёсерикди.

Информационстволаны билдирулерине кере

Жазылыу – 2018

Мындан ары да - «Заман» бла бирге Сыйлы жамауат!

«Заман» газетге 2018 жылны биринчи жарымна жазылыу андан арбы бардырла гъа.

Эндуген сора да сиз ана тилибизге чыкыгъан газетни албырсыз, окъурсуз, ол хар бир узунни да эсли кенешчи гъа, керми ханарчы гъа, о гъурулу сёз негеригъа болуп турур деп бек ышанабыз.

Бизни индексигиз - 51532

Элде спорт бла кюреширча кюлайлы болумланы тохтаусуз кюраргъа

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.
КЪМР-ни билим беруу, илму эм жаш тёлкюню ишлери жаны бла министрине орунбасары **Ирина Шонтуква** уа мектептеде спорт инфраструктура не халда болганын билдиргенди. Ол айтханыча, 2014 жылдан бери элде школлада физкультура эм спорт бла кюреширча онгла кюрау жаны бла программа ишлейди. Аны хайырындан 71 спорт залны, 9 спорт майданни жангыртырча онг чыкыганды. Битеу да бирге 2014 жылдан бери бу жумушлагъа 66,854 миллион сом кюратылганды.

Жыйылыуда Черек муниципал районну администрациясыны

физкультура, спорт эм жамауат организацияланы ишлери жаны бла комитетини башчысы **Аккылы Хасан**, Урван районну администрациясыны физкультура эм спорт жаны бла бёлкюню башчысы **Владимир Курашинов** эм башхала да сёлешгенди.

Тюбешууге кыатышханла бу сферада кемчиликлени юслеринден да айтхандыла. Ол санда спорт бла кюреширчанын санын көбейтирге, билим беруу учрежденияда спорт объекте чырмаусуз хайырланырча мадарла кюраргъа кереклиси белгиленгенди.

КЪМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Башламчылык

Эки жанына да хайыр келтирликди

Быйыл августта «Территория смыслов на Клязьме» деген форумда «Единая Россияны жаш гвардиясыны» келечилерини партияны Кырал Думада фракциясыны депутатлары бла тюбешуулеринде жаш адамлагъа федерал законла чыгарыуучу органда стажировка бардырыуу юсюнден башламчылык этилген эди. Практикадан сора уа ала депутатланы жамауат болушкучулары болаллыкдыла, деп билдиргенди бизге партияны пресс-службасындан.

- Фракцияны президиуму бу башламчылыкны тюзге санаганды, дегенди Кырал Думаны башчысыны орунбаса-

ры, организацияны фракциясыны башчысы Сергей Неверов. Аны айтханына кёре, «Единая Россияны жаш гвардиясыны» штабы сайлаула бардырып, бу программага 150 жаш адамны сайлаганды.

- Биз регионда ыйыккыны чеклеринде депутатлагъа алагъа стажировка бардырырча предложение этгенбиз. Ол а эки жанына да хайырлы боллуккыду: биринчиден, регионну жаш тёлкюню бла байламлыккыла кюраллыккыдыла. Дагыда ала депутатлагъа айырычуланы тилеклерин тинтирге болушуркыдула, деп кюшханды ол.

Бизни корр.

Сайлав

Залийханланы Къаншаубий – «Единая Россия» партияны жер-жерли бёлкюню секретары

«Единая Россия» Битеуроссей партияны Элбрус районда бёлкюню 27-чи конференциясында политика организацияны жер-жерли бёлкюню секретарына жашырын кюл кёпоруу бла районну администрациясыны башчысы **Залийханланы Къаншаубий** айырылганды.

Жыйылыуда дагыда жер-жерли политсоветни кыаууму сайланганды. Анга Элбрус районну жер-жерли самоуправление советини председатели **Отарланы Исмайыл**, жер-жерли администрацияны башчысыны орунбасары **Атаккуланы Руслан**, районну физкультура эм спорт комитетини председатели **Жаппуланы Магомед**, КЪМР-ни Парламентини депутаты **Маккаланы Махти**, Тырныауз шахарны жер-жерли администрациясыны башчысы **Жаппулан Руслан**, Кенделен эли таматасы **Атмырзаланы Марат**, «Каббалгипс» ООО-ну техника жаны бла директору **Тохаланы Хыбса**, Тырныаузуу 6-чы номерли орта школуну устазы **Наталья Давыденко**, сабий-жаш тёлкю спорт школну директоруну орунбасары **Юрий Карданов**, районну администрациясыны жаш тёлкю политика жаны бла баш специалисти **Малкъраланы Мурат** киргенди.

Конференцияны секретары **Ботталаны Арсен** белгиленген кёре, партияны Уставыны 14.7.2-чи пунктуна тийишлиликде жер-жерли политсоветни кыаууму жашырын кюл кёпоруу бла бюллетеньни кыабил керюлген формасына кёре айырылганды.

Ол кюн дагыда «Единая Россияны» Кыбарты-Малкър регион бёлкюню быйыл 8 декабрьде бардырылык 27-чи конференциясына делегатла сайлангандыла. Кёрюзюлген тизмеге кёре ачык кюл кёпоруу бла делегатлагъа Залийханланы Къаншаубий, Маккаланы Махти, Жаппулан Даниял бла Ботталаны Арсен айырылгандыла.

Жыйылыуу ахарында Залийханланы Къаншаубий конференцияга кыатышханланы барысына да анга быллай уллу ышаныулык этгенлери ючюн жорек ыразылыгын билдиргенди эмда партияны членлерини социал магъаналы ишлеге бютюн тири кыатышырча чакырганды, районну айнытуу жаны бла ишлеринде уа жетишимле тежегенди.

Алиса ТАРИМ, Элбрус районну жер-жерли администрациясыны пресс-службасыны таматасы.

Кенгеш

Барысыны да айырыу эркинликлерин толу жалчытырча

КЪМР-ни Айырыу комиссиясында Жамауат консультация советни кезиюлу жыйылыуунда республикада сайлауаны кезиюнде саулукуллары осал болганын кюл кёпоруу праволарын жалчытыуу мадарлары сюзюлгенди. Аны советни башчысы Кыбарты-Малкърда Адамны эркинликлери жаны бла уполномоченный **Зумакулланы Борис** бардырганды.

Бек алга Айырыу комиссияны таматасы **Вячеслав Гешев** келир жыл кыралны политика жашауунда артыкда магъаналы иш боллуккы эсертгенди – мартта РФ-ни президенти айырылыккыды. Ол кюн республикада 354 участка ишлерикди. Алада жамауатны айырыу эркинликлерин жалчытыуу жаны бла битеу мадарла толтурулуккыдула. Ол санда Интернетде тюзюнле эфир кюраллыккыды. «Айырыу законлагъа жангычылыккыла кийирилгенди. Келир жыл отрепительный талонла боллукк туйолдоле. Энди адамла жууукдагы участкада кюл кёпорууге эркиндиле», дегенди ол.

Зумакулланы Борис да жамауат саулай да айырыу эркинликлерин хайырланырча мадарла кюраууна магъаналылыккынын чертгенди. «Арт кезиуде кыралда саулукуллары осал болганын излемлерин жалчытыууга энчи эс бурулады, Айырыу комиссия да ала эркинликлерин саклаууну кесини баш борчуна санайды», дегенди.

Омбудсмен «Доступная среда» программа жарашдырылганын, аны чеклеринде социал магъаналы объектеде жангыртуу жумушла толтурулганын да айтханды. Сёлерине шагъатха уа быллай шартла келтиргенди: арбачыккыла жюрюген сакъатла чырмаусуз кирича 30 социал объекте пандусла, башха керекле салынгандыла. Дагыда осал кёрген эмда эшитген саусуулагъа 70-ге жууук учрежденияда энчи амалла кюралгандыла.

Болсада алыккыла проблема кёпдоле. Ол санда сакъатлагъа пассажир транс-

порт жоккыду, орамлада тротуарла, бордюрла да алагъа уллу тыйгычдыла. Предприятияда энчи ишчи жерле кюралмайдыла. Борис Мустафаевич акыл этгенча, саусууланы реабилитация этуу жаны бла жумушлагъа энчи магъана берирге, ала жамауатдан айырылмазларына кыйгырырча тийишлиди.

Советни жыйылыуунда энчи эс сакъатланы кюл кёпоруу эркинликлерин жалчытыууга бурулганды. Айырыу комиссияны секретары **Николай Бондарев**, ол жаны бла кыаллай жумушла толтурулганын билдире, бююнлюке республикада 57,8 минг сакъат болганын, аладан 7,7 минги 1-чи группалы болганын билдиргенди.

Айырыу комиссия уа жер-жерли участкада ишлегенле курсла бардырып, аланы бу кыауун адам бла ишлеуу энчиликлерине юйретгенди. Саусууланы сейирлерин сакълаган жамауат организацияланы келечилерин да кюшуп, ишчи кыауумла кюралгандыла. Ала уа айырыуаны кезиюнде участкада тинтиле бардырып, сакъатлагъа, ол санда арбачыккыла жюрюгенле да, энча кыаллай онгла кюраргъа кереклисин тинтирикдиле.

Ала мекямлагъа чырмауу суз кирир ючюн а айырыу участкаланы асламысы (321) биринчи кыатда кюралгандыла. «Черек районда бир нечча жангы социал объект ишленгенди, алада сакъатланы излемлерин толтуруучу мадарла этилгенди. Аны ючюн айырыу комиссияны алагъа кёпоруу жаны бла иш толтурулады», дегенди ол.

Айырыуаны кезиюнде уа «исси ызын» телефонуу сау кюн ишлерикди. Битеу кемчиликлени юслеринден ары сёлешти билдирге онг боллуккыду, деп чертгенди докладчы.

КЪМР-ни урунуу, иш бла кюрууула министрине орунбасары **Елена Романова** уа толтуруучу власть органла саулукуллары осал болганын эркинликлерин жалчытыуу жаны бла кыаллай жумушла

толтурууларын билдиргенди. Аны айтханына кёре, министерство Айырыу комиссия бла бирге ишлеуу юсюнден келишимге кюл салганды. Аны чеклеринде уа сакъатлагъа праволарын бла эркинликлерин ангылатыу, быллай башха жумушла тамамланладыла.

Аны айтханына кёре, тёрт минген аслам саусузга социал болушлуккы юйлеринде бериледи. Ала айырыу эркинликлерин да жашаган жерлеринде хайырланырча мадарла этилликдиле. Керек болса уа, социал ишчиле саусууланы кюл кёпоруу пунктха дери да ашырылыккыдыла.

Романова билдиргенге кёре уа, быйыл энча 29 социал объекте сакъатла чырмаусуз кирича мадарла тамамланлыккыдыла. Аланы араларында саулуук сакълау, билим беруу, культура, спорт объекте да бардыла.

Кенгешде Нальчикде, Пролетрин сакълаган жамауат организацияланы келечилерин да кюшуп, ишчи кыауумла кюралгандыла. Ала уа айырыуаны кезиюнде участкада тинтиле бардырып, сакъатлагъа, ол санда арбачыккыла жюрюгенле да, энча кыаллай онгла кюраргъа кереклисин тинтирикдиле.

Али Лутов этгенди. КЪМР-ни Культура министрине бёлкюню таматасы **Анна Романовская** уа асламын информация органлада саулукуллары осал болганын кыаллай ангылатыу иш бардырылганын билдиргенди. «Сакъатланы битеуроссей обществоу» КЪМР-де регион бёлкюню таматасы **Владимир Варитлов** а сакъатланы айырыу праволарын жалчытыуда тюбеген кемчиликлени, чырмаууаны юслеринден айтханды.

Советни жыйылыуу сюзюлген вопрос бла байламлы эсерттуе кыабил кёруу бла башалганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима, **Сурат авторунду.**

КОНФЕРЕНЦИЯ

Ышаныулукуңу шагъаты эмда аны бла бирге уа уллу жууаплылыкъ

21 ноябрьде Россейни Ара айыруу комиссиясы эмда Эркин айыруулары россейли фонду Москвада «Россей Федерацияда айыруулаа кырау» деген битеуроссей конференция бардыргъандыла. Аны ишине КъМР-ни Жамауат палатасыны председатели Хазратали Бердов да кыатышханды.

Хазратали Александрович, РФ-ни Президентин айыруу юсюнден федерал законодательствода не тюрлениуле этилгенлерин айтсагъы эди.

15 ноябрьде РФ-ни Кырал Думасында «Россей Федерацияны Президентин айыруу юсюнден» Федерал законна тюзетиуле кийириуну юсюнден» законопроект биринчи окулуунда кыабыл керюлгенди. Анга кере, РФ-ни Жамауат палатасына, регион жамауат палаталаа кырау да избиркомлаа кырауучулары жиберирге эркинлик бериледи. Ала кюл кетюрюле баргъанда бузукълукъ этилмезин жалчытууа кеслерини юлюшлерин кыошарыкыдыла. Аны бла байламлы бизге уллу да, жууаплы да борч салынады.

РФ-ни Жамауат палатасыны секретары Валерий Фадеев аны юсюнден шарт айтханды: «Бизге ол уллу сынауду, нек дегенде кыралда 95 минг айыруу участка барды, жууукъ заманда 100 минг кыраучуну хазырларга тюшерикди. Аллай кыралда жамауат ишге тири кыатышхан бир нечча миллион адам болгъанын да биз билебиз, ма аланы айыруу комиссияла бла бирге ишлерге чакъырабыз», - деп.

Жамауат палаталаа президент айыруулаа кырауучулары сайлап жиберирге эркин этиу, бир жанындан, граждан обществовону бу институтуна ышаныулуку этилгенин кергюзтеди, башха жанындан а – уллу жууаплылыкъ салынады.

-Анга жораланып Россейни Ара айыруу комиссиясында битеуроссей конференция бардыргъанмыды?

-Хау, ЦИК федерал законна тюзетиуле кийирилгени бла байламлы олсагъат тийишли атламла этгенин белгилемей жарамас. Конференцияда кырал башчы ючюн кюл кетюрюлеге жамауатдан кырауучулары хазырлауу тюрлю-тюрлю вопрослары сюзюлгенди.

Аны ача, ЦИК-ни председатели Элла Памфилова бла РФ-ни Жамауат палатасыны секретары Валерий Фадеев Бирге ишлеуну юсюнден келишимге кюл салгъандыла. Анда уа жамауат контролну кырауу эмда кырауучулары юйретууу бла байламлы жумушла да белгиленди. Аны амалларын табарык, кырауучулары сайлауу жорукъларын, аланы хазырлауу системасын жарашдырык ишчи кыауум кырауу план да барды.

Конференцияда селеше, Элла Памфилова быйыл мартда Россейни президентин айыруу кыралга айтып айтмазча уллу магъананы тутхан иш болгъанын эсертгенди. Ол оюм этгенден, РФ-ни Жамауат палатасы, регион палатала да жамауатны бу ишге тири кыатыштырга келлендирген кюч боллукъду.

Федерация Советни Конституциялы законодательство эмда кырал кыраууш жаны бла комитетини председатели Андрей Клишас (башын сагъынылгъан законопроектни авторларындан бири), айыруулаа кырауучула бла байламлы конференцияга багъа биче, ол айыруулаагы ышаныу кючлене баргъанын, арт жыллада бу сферада болгъан битеу тюрлюлени магъаналарын ангылауа себеплик этеригин чертгенди.

-Айыруу кампанияны кези-

унде Къабарты-Малкъарны Жамауат палатасына уа кыаллай борчла толтурурга тюшерикди?

-Алгъаракълада айтылгъа-жыча, бизни уллу эмда кыстау иш сакълыйды. Биз бусагъатда КъМР-ни Жамауат палатасында гражданлары айыруу эркинликлерин тинтиу жаны бла ишчи кыауумну кырауу бла кюрешебиз. Эмда палатаны, муниципал кыралыулары жамауат советлерини членлери, жамауат организациялары башчылары кирликдиле. Аны баш борчлары да белгиленгенди: айыруу кампанияны кезиунде айыруу эркинликке не тюрлениуле болгъанын тинтип, билип турлукъ «исси ызы» кыраууга, келечилери ишчи кыауумга кирген эмда аланы сылтаулары бла кыаууга кюзгъагъанларыны юсюнден билдириулерин алырга, тинтирге, эселе чыгарырга, кыауугаланы тохтатырга себеплик этерге.

Битеу бу ишле КъМР-ни Айыруу комиссиясы бла кыаты байламлыкъда бардырыллыкъдыла. Аны бла биз Кырал Думага депутатла айыруу алында окуна келишимге кюл салгъанбыз. Энди бирге тамамланыллыкъ ишлени, ол санда жамауат кырауучулары хазырлауу да, планын жарашдырырга керекбиз. Ол жаны бла бизге бир тюрлю чырмау чыкълмазлыгына ийнанымпа.

Ахырында айтырыгъым, Жамауат палата политика бла арталыда байламлы туюлду, аллай вопрослаа кырамайды, кандидатладан эмда политика партиядан бирине да жакъ басарча неда сөгөрча атламла этерик туюлду.

КъМР-ни Жамауат палатасыны пресс-службасы.

Шимал Кавказ кюн сайын

Низамсыз кыуллукъчула жаяу жюрюрюкдюле

Ингушетияны Башчысы Юнос-Бек Евкуров жолда жорукълаа бузукълукъ этген эмда тазирилерин тэлемеген кыуллукъчуладан ишчи автомобильлени сыйырыр умутлуду. Аны ючюн деп энчи комиссия да кыралганды. Эсигизге салайык, республикала УГИБДД-ни билдириулерине кере, быйыл Ингушетияда 191 жол-транспорт авария эсепге алынганды. Алада 70 адам елгенди эмда 307-си жаралы болганды. Бытырны бу кезиуну бла тенгешдиргенде, жоллада авариялары саны 26,5 процентге есгенди.

Директорлары совети алышынганды

«Курорты Северного Кавказа» АО-ну директорларыны советини 11 адамдан кыралгъан жангы кыауу акционер компанияны болжалындан алга бардырылгъан жыйлыуунда айырылганды, деп билдиргенди акционер обществовону пресс-службасындан ИНТЕРФАКС-ЮГ агентствого. Компанияда ангылатханларына кере, 11 адамдан жалаанда ючюсю алышынмай калганды. Алайды да, директорлары советини ючден экиси жангыртылганды.

Рекордла китабына

тюшерге тийишли кюйюз

Дагыстанны Огни элинде кюл бла бек уллуу кюйюз согулганды. Ол Россейни рекордла китабына тюшерге боллукъду. Аны узунлугу 6,3, кенлиги уа 4 метрди, ауурлугу 70 килограммды. Анда Дербент шахар суратланыды.

Кюйюзю устала бир жыл бла тёрт айны ичинде согуп кюрешгенди. 2015 жылда аны Нарын-Кылада жамауат керсюн деп такъандыла, арта уа Москвага бла Бакуга элтгенди. Кюйюзю 10 миллион сомга алырга сюйгенле чыкъландыла, алай художник аны сатарга унамаганды.

Ахшы төрелеге юйрете

Шимал Осетияны школларында «Юйор насыпны дерслерин» кийиреди. Республика аллай проект бардырылып башланган биринчи россейли регионду - бу шарт юйорню ахшы төрелерин кыоруулауу Кавказ кюлгъа кыаты алганына шагъатлыкъ этеди. Юйор насыпны дерслерин кийириуну юсюнден сёз эрттеден келеди, энди сизни борчугуз – программаны бегитирге эмда сынауугуз бла байыкъландырыгъады, - дегенди сабий омбудсмен Анна Кузнецова Шимал Осетияда болганды.

Сталинни Грузияга

кыайтарыуну дурус кереди

Чеченни башчысы Рамзан Кадыров Иосиф Сталинни сюеклерин туугъан жерине элтип басдырырга керекди деп, алай оюмлайды. «Грузия Сталин оюу этген Совет Союзну бир кесеги эди, аны себепли республикала аны кесинде асыраса тюз боллукъ эди. Россейни миллионла бла адамлары анга ыразы болуп кыаллыкъдыла», - дегенди ол «Интерфаксха» берген интервьюсунда.

Рамзан Кадыров Россейде Никита Хрущеву атын а ёмюрлюк этерге кереклисин чертгенди. «Анга ким кыалай кыараса да, ол чеченлиге бла ингушлуга тюзлюкню кыайтарыуга уллу кыйын салганды», - дегенди.

Юч регионнга –

жангы реанимобильле

Быйлыны ахырына дери Ставропольени, Дагыстанны бла Кырачай-Черкесни саулыкъ саклау учрежденилары жангы реанимобильле кюллу боллукъдула. Аланы алырга деп РФ-ни Промышленность эмда транспорт министрствосуна бюджетден кыошакъ ахча бёлюуну юсюнден буйрукъга Россейни премьер-министри Дмитрий Медведев кюл салганды.

Автомобильле тюзюней уллу россейли производительден алынырыкыдыла. Ала терк медицина болушлукъ берирча, реанимация да этерча битеу керекле бла жалчытыллыкъдыла.

Информагентстволаны билдириулерине кере **ТЕКУЛАНЫ Хауа** хазырлаганды.

Хал

Ким жаяды жалгъан хапарланы?

Ыйыкны Интернетде, тюрлю-тюрлю месенджерледе республикада сабийлени урлау бла кюрешген аманлыкъчы кыауум барды деген жаршыуу хапарла кенг жайылгандыла. Бир нечча кюнню ичинде адамла аланы бир-бирлерине жиберип, кыайгы кюзгъап тургъандыла.

Халны ангылатырларын, кюркюрча затла болгъанларын бла кыалгъанларын билир мурат бла КъМР-де Ич ишле министрствого селешкенбиз. Бизге берилген жууапха кере, республикада акъылбалык болмагъанлары праволарына бузукълукъла этилгенлери бла байламлы шартла ачыкъланмагъандыла, ич ишле органлаа аллай тарыгъуула этилгенди. «КъМР-де Ич ишле министрство аманлыкъла этилгенлери неда хазырланган-

ларыны юслеринден право низамны саклауучу органлаа билдирге чакъырады, ол санда акъылбалык болмагъанла бла байламлы», - деп айтылады жууапда.

РФ-ни Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениясыны кыуллукъчулары да бардыргъандыла тинтиуле. Ведомстводан бизге айтханларыча, акъылбалык болмагъанлары жашауларына, саулыкъларына кыажуу аманлыкъла этилгенлерини юслеринден шартла жокъдула. «Интернетде, социал сетельде жайылгъан фотороботланы, суратланы, билдириуленни право низамны саклауучу органла салмагъандыла. Следствие управления жалгъан билдириуленни жайгъанлары тохташдыруу жаны бла мадарла этерикди», - деп айтылады билдириуде.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Чыгармаларыны ёзек темасы - халкыбызны

ШАУАЛАНЫ ХАСАНГА – 80 ЖЫЛ

Кесамат

Бусагъатда малкъар прозаны кётюрюп тургъан бёкем чизинжиси

Шауаланы Исмайылны жашы Хасан, Къабарты-Малкъарны маданиятыны сыйлы къуллукъчусу, 1937 жылда Кёнделен элде туугъанды. Кесини тёлосюню барыча, тууган элинден узакъда акъылбалык болгъанды. Аланы юйюрлери Къыргызда Джалал-Абад областьха Сузакъ районну Акъбаш элине тошген эди.

Исмайыл таукел таулу киши болгъанлыкыга, сюргон жарсыу анга асламыракъ зарауатлык бергенине не сёз – аны сабийлери ана жылыундан терк айырылган эдиле. Тыш жерде жашуу кимге да бал къапдырмагъанды, сабий, тамата да кёргендиле кыйынлык, алай ариу, жаш аналарыны, Малкъарланы Токашны кызы Мариямны ауазы эшитилмегени сабийлерин ёмюрлеге мухадландыргъанды. Алагъа, ала уа тёрт бола эдиле, аталарыны эгечи Аминат аналыкъ этип тургъанды.

Окъуугъа итинулюк

Кёчгюнчю сабийле жашуу дерслерин урунуудан башлагъандыла. Хасан да тенгери бла колхозда ишлегенди, мал къотгенди, трактор курсланы ётоп, сабан сюргенди. 1951 жылда эл школуну директору жашны кыйлык хунерин жаратып, аны ич дуниясын ангылап, окъургъа чакырады.

Кесинден кичи сабийле бла олтуруп, дерс алгъан жете келген жашха тынч болмаз эди, алай жашчык, билимни сейир жолуна тошгенде, къармалып турмай, окъууну къолгъа алгъанды. Эки-юч жылдан а

гюн салгъан кыйынлыккыны юсюндендиле. Алада къууанчыра, жарсырча болумла да тюбейдиле. Ол кюнледе аны окъумагъан, бир бирге аны хапарын айтмагъан хазна адам болмаз эди тау элдеде.

Газетде харкюнлюк жумушну ауурлугъу башха ишге заман къоймайды. Болсада Хасан жазуу этгенин бир кюнде да къоймагъанды. Хапарладан проза жанрны уллуракъ формаларына кёчюп, 1972 жылда «Ач эшикни – менме» деген аты бла эки повестьден къуралган китабын чыгарды. Бирини аты – китанныча, бирсини уа

Не сынаудан да ётеди ол: кёлпеге къара кийдирген хурметсиз уруш, жюрегинги сындыргъан сыйсыз кёчгюнчюлюк, ачылык, жалангачлык, киши жеринде ёксюзле ёсдюроу... Жашуу тиричилик этип, аланы барындан да таза чыкыгъандыла бизни тишируларыбыз.

Экиден бирин сайлау

Шауа улуну «Бир жашууну минг бети» («Сайламаларында» «Къара эмина») деген романы бизни къолубузгъа 1985 жылда тошгенди. Аны аты кенча, жолу да узакъды – оч тёлу алышды бир бирин. Роман эки бёлекден

таулу тишируну сыфатларын къурагъанды, аланы кёп азап, аз къууанч сынатхан жашуу жолларын ачыклагъанды.

Кыйын сынаулары юсюнден

Шауаланы Хасан – миллет сыйноп окъугъан, керти халкъ жазуучу, уллу, гитче чыгармаларында да сюргонню юсюнден айтады. Кёчген-кечмеген дейдиле... Эркинлигин да жокъду кечерге ач сабий кёрген кыйынлыккыны, аны кёзюне къаралмагъан тишируну ачыуун, къайтмазлыккыны аллына къарай, ёмюрлерин ашыргъан къызланы, аналары жашауларын шу этдирген жангызлыккыны...

«Дуния жакхаными» деген китал 1996 жылда басмаланганды. Ары быллай аты бла роман, сора эки повесть киредиле: «Тузакъ» бла «Сау адамны сын ташы». Биринчи повесть, халккы кёчюргенде, унутулуп, ата журтта къалгъан эки кызыккыны, Лизаны бла Зубайны, къоркъуулары, аланы, шахаргъа баргъанлай, андан поездха атып, кёчюрюп ийген аналары Фаризатны адыргылыгы бла башланады.

«Дуния жакханыминде» автор адамлыккыны бла бет ташлаууну бир бирден къалай узакъ болгъанларын кёргюзеди. Роман XX ёмюрню заманында жакханымнотунда кюйгенлине, ол отну ышыргъанланы да юслеринден жазылгъады.

«Ит жыйын» – 1996 жылда чыкыгъан роман ниет тазалыккыны юсюнденди. Турадыла бир элде, жашуу тиричиликлерин этип, бир шаудандан суу ичип, бир жерде мал къотуп, бир тилде сёлешген адамла – бири бай, бири – жарлы, бири – чомарт, бири – кызыгъанч, бири – кесим, бири – халккым дегенле...

Ала алгъадан да бёлюнопдюле, алай аланы бир этген сыйлы затла да бардыла – дин, тил, эл, журт. Ол бирлики ояргъа келгенча, киреди тау элге революция. Ызы бла отузунчу жылланы репрессиялары башланадыла – ала гунч этдиле игилерибизни. Ызы бла – уруш, сюргон... Кыйын сынаула эдиле ала. Юч тёлюню юсюнде кёргюзеди Шауа улуну бизни тарых жолубузду.

Озгъан жылланы сюзе

2006 жылда Шауаланы Хасан «Жылла» деген аты бла эсгерилеу китабын чыгаргъанды. Ары кесини юсюнден публицистика

повести бла журналист ишлери киргендиле. Адамны жол ызын, саулай да жашууну кыйиматын тюбешиле белгилейдиле. Кёп иги адамны сагъынады мында автор: Кязимни, Къайсынын, Танзиляны, Отарланы Омарны, Токумаланы Жагъафарны, Мызыланы Далхатны, Залийханланы Михаилны, Шауаланы Зухраны эм башхаланы.

Баям, жыл саны келе келсе, ким да аны дуниясына нуорлю юлюш къошхан жан жууукъларыны юслеринден ариу сёз айтыргъа сюеди. Бу китап Хасанни жашауда анга тюбеген иги адамлагъа ыразылыкъ сёзюдо. 2009 жылда уа аны «Анала ауазы» деген китабы чыкыгъанды. Ары эки роман киргендиле. Биринчиси – «Огъары Чат», экинчиси – «Анала ауазы». Алгынны «Юзюлген гол чакъмаз» деген кесегини сюжет ызы XIX, бий бла къул айырылган ёмюрю, алтмышынчы жылларында малкъар халккыны жашууну суратлайды.

Тарыхны айланчарына тюшоннгенлей

Экинчи кесеге уа, «Узакъдан эшитилген макъам», революцияны аязы тау элге кире келгенини белгиси бла байламлыды. Ёмюрледен келген азапны кетерлик Совет властыны келтири ючюн, кёп миллетлини адамлары кюрешгендиле: эбизеле Нико бла Татико, оруслула Беллев, Стасов эм башхала. Эски жигитлик жырла («Хасаука»), ийнарла, жер-суу атла, Огъары-Чатны адети, тереси, Аллаха бла ушакъ этген адамларыны ачык жореклери – бары да романы суратлау кючюне къариу береди.

«Анала ауазы» тарых-документли чыгармады. Хапар Холам-Бызынгы ауздан башланады. Малкъар халккы кёрген кыйынлыккыларын, къууанчларын да мындан билирге болукъду. Мында сагъынылган Акъбайлары жазуучуну ата-бабаларыдыла. Къарт аталары Жылкыдан башланадыла эсгериле.

Бу романны жигитлери Шауаланы Хасанни «Акъбайны туудукълары» деген тарых романына да кёчгендиле. Тукумуну, миллетни белгиле адамларыны жашуу болумларыны, кюрешлерини, хорламларыны, ажим этиулерини юсю бла жазуучу миллет тарыхыбызны туура этеди.

Белгилелик

2013 жылда «Жазуучуну китабы» деген аты бла Хасанни эки повести, аны юсюнден статьяла, анга келген письмола, телеграммала, алгъышшула кирген энци китабы чыкыгъанды.

Халкъ жазуучу деп къыралдан алгъа миллет кеси атагъан, керти да, жаш, къарт да сыйноп окъугъан, сыйын кёрген Хасан, Шауаланы Исмайылны жашы, къолунда къаламы, къагъыты бла жашуу кертиликни мурдорунда къуралган адабият кенглигинде айланады. Аны жолун жарытхан а Ата журтуну, халккыны сыйкемклигиди. Энтта да кёп жылланы сюек саулугъу, жютю къарамы, жорек тирилик бла жашасын!

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

«Сталинчи жол» газетни бетлеринде аны билдириулеры чыгъа башлагъандыла.

Малкъар халкъ ата журтубузгъа къайтханда, район ара Заюков элде эди. Шауа улунда «Ленинни байрагы» деген газетде жылгъа жете ишлеп, тёртайлыкъ устаз курслагъа кирип, аланы таусхандан сора, Элбрус элини школунда 1961 жылгъа дери ишлегенди.

Андан сора «Коммунизмге жол» газетни редакциясында маданият бёлюмде урунганды. Къырк жылны ичинде журналист къуллугун этгенди. Ишден айырылмай окъуп, Киров атлы къырал университетни журналистика бёлюмюню бошагъанды. Бусагъатда «Минги-Тау» журналы бёлюмлеринден бирини редакторду.

Адабият чыгармачылыкыгъа киришу

Шауаланы Хасанни биринчи китабы «Кюйген тап» деген аты бла 1968 жылда чыкыгъанды. Аны биринчи хапарлары сюр-

– «Улуу жел». Бу урушну, аны ызындан келген сюргонню юсюнден китабы Шауа улуну чыгармачылык жолунда энчи жерни алады – ол авторну атын къысха заманын ичинде битеу да жамауатха белгиле этип кыйгъан эди.

Андан бери ол окъуучуларын кёп иги китап бла къууандыргъанды. 1976 жылда эл жашууну юсюнден – «Жерни кёзлери». 1979 жылда – «Ыйыккыны ахыр кюню». Ол Шауаланы Хасанни атын ыразылыкъ бла айтдыргъан, аны жазуу хатын энчи белгилеген чыгармады. Кеси да бир юйюрню къадады бла саулай да сюргон, уруш кыйынлыккыларын бирикдиреди.

«Асият» деген повести малкъар адабиятта бек магъаналы чыгармаладан бириди. Аны окъугъанла жазуучугъа ыразылыккыларын бююн да айтадыла. Андан сора, жилип бошагъандан сора болуучусуна, жюрегинг жалан да, таза да болады. Таулу тишируну ачы къадады авторну дайым да жарсытханлай турганы туурады.

Хасан юйюрю бла.

къуралады. Аны сюжет ызы алгъа бара, артха къайта къуралады, жазуучу кетген жыллагъа къайтарып, бола тургъан ишлени тагыларын ангылатады. Биринчи кесеге – «Сууукъ жел» озгъан ёмюрню 60-чы жылларында тау элде колхозда болгъан ишле бла, жалгъан дауну гоняхлы кыйынлыккыгы бла башланады...

Кыйын сайлаула кёлдюле жашауда. Тюзле, терсле да болгъандыла. Автор аланы ажалханларына жарсыды, алай адамлык бир жерде да терс сайлау этдирмегенин а таукел айтады.

Романда, жашауда да алайды, баям, терслик жолу терк кесилип къалмайды, аны ючюн къан да тёлюледи, алай тюзлюкню къоруулагъан, жашууну иги этерге итинген адамлагъа кеслерине ушагъан уланла туадыла да, ала дунягъа жангы игилике, насып да келтиредиле. «Кюбюрде табылган повестинде» да Хасан бир тишируну, Пилжанны, юсю бла кёп

къадары, жарсыулары, тюзлюкге бла игиликге тартынуу

Юбилейни алпында интервью

-Хасан, сен кесинги юсюнден мен жарыкъ адамга жашауда, чамны, лакъырдыны отун ышыргъан, дейсе. Чыгъармаларында уа ол зат хазна эсленмейди. Некди ол алай?

- Кертиди, сахна оюнуну, кинофильмни, жырланы, китапканы да не къадар мудахларын сюеме. Аны себеби сабийлигим бек бушуулу болганда болур, ол зат мени кеп сагъыш этдиреди.

Жазычу кесини юсюнден айтмай мадары жокъду. Мени ангылауумдан, суратлау чыгъарманы баш жигитлеринден бириди китапны автору. Кечгюнчюлюкню кыйынлыкларыны кеси кезюм бла кергенме. Анама

жазычула, поэтле бла тобешип, аланы чыгъармаларын окъуп, ала бла тобешиле кырап турганбыз. Чыгъармачылык иш бла кюрешгенге уа, айтханымча, газетден уллу школа жокъду.

- «Арда кюе-бише айланмаз ючюн, бюгюн жашауунга сакъ болурга керексе» дегенча сёзлени окъуйбуз сени «Жазычу-ну китабы» атлы повестинде. Бу жорукъга кере жашаган, баям, кыйын болур?

- Таза, ариу ниетли адам болурга керекди деген магъанада айтылган сёзледиле ала. Эрттенликте тангнга чыккынг эсе, кыйсы жыл санда эсенг да, кесинге бир соруу берир-

Бабугентде адабият тобешуу. 2007ж.

«Жазычу болган затланы кезюм бла керюрге, аланы терен ангыларгъа, жорезинден ётдюрюрге тийишлиди»

Гуртуланы Берг бла Шауланы Хасан.

29 жыл толганда, къолумда ауушханды, манга уа ол заманда жалаңда 7-8 жыл толган эди. Кеп азапла болгандыла къадарымда, аны сылтауундан хар чыгъармада ол сезилмей къалмайды.

- Миллет газетни редакциясында отуз жети жыл ишлегенсе. Ол жылда кеп ахшы адамлага жолукгъанма дечюсе. Аланы юслеринден да айтсанг эди бизге.

- Владимир Маяковскийге жаш жазычула болушлукъ излей келгенлеринде, ол алагъа барып, газетде ишлегиз, андан уллу устаз тапмазсыз, дегенди. Белгиле поэт жалган сёз айтмагъанды. Дунягъа кезюмю ачхан, менме деген тынгылы адамла бла шагъарей этген, литература чыгъармаларыма мурдор салгъан да газет болганды.

«Коммунизмге жол» (бусагъатда «Заман») газетни редакциясында бир да болмаганча иги адамла бла ишлегенме. Сёз ючюн, Ностуланы Магомед, Кациланы Хабу, Шауланы Миналдан, Батчаланы Шахидат, Батчаланы Думасар, Мирзоланы Алий, Отарланы Исмайл, Зокланы Зейтун, кыйсы бирин айттым. Битеу очерклеримни, суратлау чыгъармаларымы жигитлери да газетни хайырындан келгендиле.

Республикада мен бармаган, жетмеген жер къалмаганды. Кеп жылланы культура ёбюмге таматалыкъ этгеним себепли

ге керексе: мен дунягъа нек жаратылганма деп. Ол соруу ёмюрден ахыргъа дери биргенге жашаргъа тийишлиди. Ол сени тизгинли этмегенлей мадары жокъду, ишинде, жашауунда, адамлага кез къарамынгда да ол бек къаты тутарыкъды.

- Бусагъатда малкъар проза-ну болуму къалайды?

- Жаш адамларыбызда бу жаны бла, алгынча, кел салгъанла хазна жокъдула. Сора жазганла чыккъала да, бир кескен ол ишлерин бардырмай, жарты жолда кююм къоядыла. Тейри бу уа жарар деп турганларыбыз окъуна бир талай замандан кетип къаладыла. Керти былай къолгъа алып, проза сёз жазганлагъа бусагъатда тобемейме. Жарсырча уллу сылтаула чыгыпдыла.

- Кесаматха, цензурагъа кез къарамын. Ала бусагъатда бармыдыла, керекмидиле?

- Бусагъатда ала да хазна жокъдула. «Айрангъа суу къош, телиге жол бош» дегенлей, бир кесек тизгин жыйылганлыкыгъа хатасы боллукъ болмаз эди дейме. Хау, литература эркин солурга, жазычу эркин айтыр-га керекди. Анга сёз да жокъду. Алай кыйсы заманлада да айтыр-гынын-кыйтыр-гынын билриге керек тойлмюдо?

Бусагъатда, не айтсак да, эркинбиз дегенликке, биреуню намасы бла ойнаргъа, биреуню тукъумун, ишин, юйорюн хылык-кя этрге жарамайды. Жазган

затларында да автор ол затланы эзде тутарга борчлуду.

- Чынтты жазычуу ышанлары къаллайдыла, сен акъыл этгенге кере?

- Бек алгъа аны адамлыкыгъа ышанлары болурга керекди. Бизни республикабыз гитчеди да, жазычусун таныматган жокъду. Окъуучунга уа намысын, адабинг бла тоберге борчлуса, сыйынги бийикде тутта билгенинги кергюзторге да. Ол заманда чыгъармаларын да сойюк окурукъдула, юлго алыр-га да излерикидиле.

Андан сора да, ахшылыкыгъын ишинг бла кергюсте билриге керексе. Ёмюрлюк кыйматла... Кеп зат, бек кеп зат... айтама да, суратлау чыгъарманы иеси бек иги, бек сабыр, бек оюмлу, поз акъыллы адам болурга тийишлиди.

- Жазычу политикадан кендеми болурга керекди?

- Жазычу политикадан кенде болурга кереклиси жокъду. Политика деген ол кыралны, миллетни къадарыды, ол да кесича бир искусствуду. Жазычуланы кеплери кырал къуллуклада ишлегендиле эм ишлейдиле. Сёз ючюн, Чингиз Айтматов политиканы бек теренине кирип айланганды. Аны ючюн ол зат аны жазыу ишине хата этмегенди, хайыр болмаса.

Жашауну хар жанын билсенг, жангы сыфатла туадыла. Фёдор Достоевскийни «Репортаж из мёртвого дома» деген бир романын окъуганма. Мен Фёдор Михайловични тутмакъда турганды деп билмейме, алай анда болулманы кеси сынамааса эди, ол затны алай толу ачыккъ-ламямлаз эди деп акъылым алайды. Аны айтханым, жазычу болган затланы кезюм бла керюрге, аланы терен ангыларгъа, жорегинден ётдюрюрге тийишлиди.

- Кесини тилине уллу кёллюк этген халкыны тарыхына, аны бюгюнню эм тамблагы кюнюне сансызлыкыгъа кергюздеди, дегенди Константин Паустовский. Бусагъатда биз аллай сансызлыкыгъа тобел тура болурбуз дейме?

- Ол кыруу таулуаны угъай, башха миллетлени да бек уллу жарсыуду. Татарстанда, Баш-

къортостанда бусагъатда бу жаны бла проблеманы кётюргенлей, анга уллу эс бурганлай турадыла.

Бизни кыралда аллай политика барды: сабийинг тертюнчю классха дери ёз тилин окурукъун сюе эсенг, завление жазып берирге керексе. Бир кезиуде миллет республикада сабийле школда жаланда орусча сёлеширге тийишдидиле деген политиканы бардыргъандыла. Аны эсеплери шендю да эсленгенлей турадыла.

Жазычула бла тобешиле унутулгандыла, миллет газетни, журналны излемейдиле адамла. Сора тилин къайдан билликидиле гитчеле да. Миллет сезимибизни тиргизмесек, юйде малкъарча

боллукъ эсе да билмейме. Аны бла кюрешеме бусагъатда.

Минги тауда ишни да бардырабыз. Чыгъармачылыкга берилген жаш адамла азыракъдыла, аланы излейбиз. Аллайла болсала, айтып къояйым, къолубуздан келгенича болушурукъбуз, кёллендирикбиз, къарарыкъбыз.

- Хасан, чыгъармаларынги жигитлерини Аллаха ийнанып, аны бла ушакъ этген кыйлыклары барды. Сени кесинги аллай онгунг болса, не затны юсюнден сёлеширек эдинг аны блан?

- Аллах бла ушакъ этерик болсам, бек алгъа дуняда тюзлюк жерин тапсын деп тилерик эдим. Не ары да эт, не бери да эт, бизни жашауубузда бусагъатдача къатышлык болмаганды бир заманда да. Иш жокъ, бир жерге илинген адам да къуллукъга кесини жууукъ-ахлусун тартхан болмаса, бир-силеге эс тапдырган кыйлык жокъ. Къайдады тюзлюк?! Аны сорлукъ эдим.

Жаш окъуучула бла.

сёлешмесек, тамблагы кюнубозде бу жаны бла махтанарча болаллык туюлбюз.

- Чыгъармачылык ишинги айтханда, бусагъатда не бла кюреше?

- Белгилисича, отузунчу жылла кечгюнчюлюкден башха тойюл эдиле, ол кезиуде адамларыбызны чёлпел бошаганды. Ёсе келген, кезге керюннен адам болуп, жазычуланы айтсанг окъуна, политика репрессияланы сынагъанла аслам эдиле. Ол затланы юсюнден жазып башлагъанма. Атына «Бёрюле уясы» деп бир айтама, «Мурдарла» деп бир оюмлайма. Къалай-алай болса да, бир шошуракъ, табыракъ ат атаргъа керекди. Ол роман, повесть

- Юйорюнню юсюнден да айтсанг эди.

- Сыйыгъыз тёппемде болсун, Црайланы Мустафаны къызы Роза бла юч къыз бла бир жаш ёсдюргенбиз. Ларисаны, Миналданы, Мадинаны, Камалны да бийик билимлери барды, хар бири биришер жерде бет жарыкылы урунадыла. Туудукъла, аладан тууганла да бардыла, ахшы ишлери, иги окугъанлары бла бизни къуандыр-ганлай турадыла. Энди жаш, Аллах айтып, юйдегили болса, кесими дуня башында бек насыплы адамла бирине санарыкъма.

Ушакъны ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат бардырганды.

26 НОЯБРЬ – АНАНЫ КЮНЮ

Уллу юйюрге - жарашыулукъ, жылылыкъ, насып

Занкишиланы Ибрагимни кызы Хозаланы Мария уллу юйюрге юйренгенди. Ата-анасыны жети сабийлери болганды. Башхача айтханда уа, төрт кыарындаш бла юч эгеч. «Мен аланы ичинде төртюнчю эдим, аны себепли манга барысы да Роза деген экинчи атны да бергендиле, деп кюледди ол. – Шуёхлукъда, татылыкъда ёсгенбиз. Таматала кичилеге юй жумушланы, дерслени тамамларгъа болушхандыла. Ала да кеслеринден уллуланы айтханларын этгендиле, тынгылагандыла».

Бир жол элде болгъан жарсыюу иш Марияны да къадарыны тюрлениригини белгиси эди. Жаш тиширйу ауушуп, аны алты сабийи ёксюзлей къаладыла. «Анабыз ол юйге барып, келип, анда болумну юсюнден хабарлагъанында, мен ол адамланы танымагъанлыкъгъа, алагъа жарсып, жюрексинип жияйма, кесими тыялмай къалама. Юйдегиле окъуна жапсаралмай эдиле. Ол кюннюг халымы бир да унуталмайма...»- деп эсгереди андан ары ушакъ нёгерим, кёзлеринде жиямукълары жылтырай.

Андан бери уа отуз жылдан аслам заман озгъанды. Къадар алай тошоуп, Мария ол кюн юйдегиси ауушхан эр киши бла кесими жашауун байлагъанды. Уллу юйюрно атасы Кемал аны келтирип, сабийлери бла танышдыргъанында, бек таматагъа оналты жыл энди тогъан эди. Кичилери Русланнга уа – алты. Ёксюзлеге къаллай аналыкъ эталгъын?! Сагышлагъа берилир заман жокъ эди.

Хоза улу саулай жашауунда районну жол управлениасында урунуп тургъан уста, балаларыны хар бирине, ала бла бирге уа юйдегисине да жумуш берип кете эди. Келгенде уа, аны ким къалай тамамлагъанына къарагъанды. Бирге ишлеп, юйно, молкню да тап халда тутаргъа кюреше, жашла, къызла да, тиширйу бла илешедиле, бир акъыллы болуп, аны бла келишедиле, нени къалай этерге да сорадыла.

Роза алагъа дерслерин этерге, окъуларына болушханы уа сабийлени бютюн къууандыргъанды. Кеси школну алай эртте тауусмагъан эди, мектепде бешле алып,

кёплени аллына чыкъгъанды. Кичилеге уа математика уравненияланы юйретгенди, назмула окъугъанды, сочиненияла жазгъанды.

«Санга анабыз деп айтамыдыла?»- деген сорууму уа ол философия магъаналы жууап бередди. «Билемсиз, къайсы бирибизин да бу дунияда жалаанда бир анасы болады. Сора мен бу юйюрге тошгюнчю, сабийле кеслерини аналарын билгендиле эм жангыз аны суйгендиле... Манга уа ол кюнден бери да Роза деп айтадыла»,- дейди.

Керекмиди сорургъа, жаш тиширйугъа къыйынмы эди деп. Алай эсе да, тёзалмадым. «Алып айтханда, мен бир аллай юйюрден, аныча, башхасына кёчюп къалгъанма,- дейди ол. - Нек дегенде кесим да аллай юйюрге ёсгенме. Чертирге сюеме, манга дери да сабийле ариу къылыкъгъа, ишлерге да юйренгенле, къайгъыра, жарсый да билгенле болгъандыла. Мен жалаанда ол энди дери салынган кючлю мурдорну андан ары айныуна юлюшюмю къошханма».

Юйюрге жангъдан эки жашчыкъ - Расул бла Муслим да къошулгъандыла. Таматала

къарындашчыкъларын бек сюедиле. Ала тууаргъа, абаданла школну тауусуп, вузлагъа окъургъа да киргендиле. Жамила уа, эрге эртте чыгып, усталыкъ алыргъа жетишалмагъанды. «Алай болгъанлыкъгъа, ол аламат анады,- деп ёхтем айтады Роза. Аны энди төрт жашчыгы барды, Жамилька алагъа тангылы къарайды».

Бирсиле – Казбек, Люда, Сакинат, Сафият, Руслан – окъуларын бошاپ, бирер жерде ишлейдиле, юйдегиле да болгъандыла. Уллу юйюрге бютюн да къошулгъанды. Онюч туудукъ ананы къууанчыдыла эм насыбыдыла. «Дунияда аладан татлы да, аламат да жукъ жокъду»,- дейди кеси уа.

Кичиле алыкъа юйдегиле негедиле. Расул, юрист билим алып, Нальчикде ишлейди. Муслим а КъМКъУ-ну медицина факультетини бешинчи курсуну студентиди.

Жарсыугъа, Кемал жашаудан кетгенди. Болсада ол кёп ахшы иш этерге жетишгенди, бютюнда бег а – ариу къылыкълы сабийлени ёсдюрюрге эм юйретирге. Ала аталарын эсде тутадыла, хурметлейдиле.

Баш иеси ауушханы бла уллу юйюрно анасыны саулуугъа да седирегенди. Жашланы, къызланы сегизиси да ол жарсымазча, сагышха хорлатмазча къолларындан келгенни аймайдыла, не жумушуна да къайгыргъанлай турадыла. Ала ата-ана юйлерин да жангыртхандыла, биогюнлюкде омакъ тапландырылгъан арбазда эки къатлы мекам сюеледи. Жай каникуллада сабийле, туудукъла да ары жыйылып, анда солургъа сюедиле.

Ата юйлерини аны сабийликден бери да ана жылыуугъа юйренген айрыкамларыды... Жашарыгъынгы келтирген, ачыкъ, халал, хар кимге да керекли жумушланы этерге юйретген жылыуу. Хозаланы сабийлери уа аллайдыла. Аланы къадар алай тюрлю тобеттен ата-аналары не ариу сёзге, ахшы саугъагъа да тийишлидиле.

МОКЪАЛАНЫ Лейла,
РФ-ни Журналистлерини союзну
келечиси.
Огъары Жемтала.

Медицина

Хар саусузгъа - энчи къарам

Султанланы Раисаны анасы Малкъарланы Сюлемени кызы Шамса кёп жылланы Акъ-Сууну амбулаториясында урунганды. Элде намысы-сыйы жюрюген, саусузладан ыспас тапхан врач эди. Атасы Бачиланы Таубийни жашы Борис да электик болуп ишлесе да, къолдан не жумушха да уста болгъанды.

Алай бла кызылары Раиса школдан сора медицинаны сайлап, анга да жетишимли окъуп, республикалы клиника больницаны реанимация бёлюмюнде медсестра болуп ишлеп башлагъанды. Бююнлюкде бёлюмню тамата медсестрасыды.

Сёзсюз, Раиса Борисовнаны борчлары бек къыйындыла. Хар Аллахны кюнюнден бир ненча саусузгъа къараргъа тюшеди. Бу иште хар ким да чыдап къалалмайды. Анга, баям, уллу тёзюмлюк керекди.

Раиса хар саусузуна энчи кёзден къарайды. Алагъа бакъгъандан сора да, ашатыргъа, жуундуртургъа болушады, башха затларына да къайгырады.

- Ол бек огурулу, ишин иги билген, хунерли адамды. Биз андан кёп затха юйренгенбиз, бююнлюкде да ол бизге тамата коллегабызча кёз-къулакъ болгъанлай, болушханлай турады,- дейдиле аны биргесине урунганла.

Реанимация бёлюмде саусузну ёлюмден кутхарып, адамгъа экинчи жашуу береди. Андан уллу саугъа уа бир жаннга да болмаз. Мен битеу да саусузданы атындан Раисагъа саулуукъ, монглукъ, узакъ ёмюрлю болурун, ишинден къууанырын тежейме.

БАЙТУГЪАНЛАНЫ
Исмайыл.

ПЕНСИЯ ФОНД

Турмушларын игилендире

Аналыкъ капитал экинчи сабий тууса неда юйюр аны ёсдюрюрге алса бериледи. Бююнлюкде аны ёлчеми 453 минг 26 сомду. Сертификатны жашау-турмуш болумланы игилендириуге, сабийлеге билим берюуге, сакъат баланы социал адаптациясына хайырланьгъа неда ананы боллукъ пенсиясына къоаргъа жарайды.

2017 жылны он айында бизни республикада аналыкъ капитал 5431 юйюрге берилгенди. Аладан 2442-си ахчаны юй ишлерге неда сатып алыргъа кредитлерин тёлегендиле. 2900 юйюр бу ахчагъа жашау-турмуш болумларын кредитте кирмей игилендиргендиле. Эм жангыз да 89 ата-ана сертификатны сабийлерини окъууларына къойгъандыла, деп билдиргендиле фонду регионда бёлюмню пресс-службасындан.

КУЛЬЧАЛАНЫ
Зулфия.

Жер-жерли власть

Кемчиликлени юсюнден - сёзле эм суратла бла

Черек районну жер-жерли администрациясыны башчысы Муртазланы Борис орунбасарлыгы, эл оночула эмда управлениаланы таматалары бла ишчи кенгеш бардыргъанды. Анда эллени эмда аланы тийрелерини санитар болумларына энчи эс бурулгъанды.

Жыйылууда хар жерде тубеген кемчиликлени юслеринден айтылгъанды эмда уллу экранда сурат материалла кёргюзюлгендиле. «Эллени эмда аланы къатларында тийрелени санитар болумларын тап халда тутар ючюн кёп зат этиледди, алай

аны бла тынчайып къалыргъа жарарыкъ тойюлдою»,- дегенди тамата.

Андан сора да, юч эм андан да кёп сабийлери болгъан юйюрге журтла ишлерге жерле берюуну, культурада ишленгенли хакъларыны, кёп фатарлы юйлеге башчылыкъ этюну юсюнден да сёлешингенди, элле участка полициячыла бла къалай жалчытылынганларына да къаралгъанды.

Муртазланы Борис жыйылуугъа келгенлени эслерин дагыда бир шартха бурганды: хайырланылган газ, суу, электрокюч ючюн ахча къа-

лай тёленнгенине контролну кючлендирге керекди. Тёлелерин заманында бермегенле мындан ары коммунал жумушла ючюн хакъны бир кесегин алалмай къалыргъа боллукъларын эсгертенди.

Ахырында ол эл башчыла тамамларгъа керек болгъан борчланы аланы эслерине салгъанды эмда аланы толтурууну болжалларын да белгилегенди.

БЁЗЮЛАНЫ Залина,
Черек районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Шагьырейлену

Черек ауузну юсюнден сейирлик фильм

НОТР «Нальчик» телекомпанияны чыгъармачы къаууму Владимир Вороковну башчылыгында алдырган «Заповедная земля» деген документли фильм бу кюнле Черек районда жашагъан лага кёргозюлгенди.

Ол сагъынылган эмда Черем ауузда алынганды. Анга къарагъанла Бызыгъан къабыргъаны деменгилигине, «Къызын жиямукълары» чучурга, Чирик кёлге, башка тауушлукъ жерлеге, жаныуарлага тамаша болмай къаллыкъ тыйолдуле. Малкъар адабиятны мурдорун салган Мечиланы Кя-

зим туугъан эмда жашагъан жерле, КъМР-ни халкъ поэти Къулийланы Къайсынны ата юйю, ол жаныча кёрген тарны да фильмини бютюн сейирлик эмда магъаналы этедиле.

Кино бошалгъандан сора Къашхатауу маданият юйюню сахнасына чыкъгъан Владимир Вороковха бла аны болушлукъчуларына залда олтургъанла хурмет этип, ёрге туруп, иги кесекге дери толкъун къарсла къагъандыла. Черек районну администрациясыны башчысы орунбасары Улбашланы Сахадин а къонаклагъа тийрени башчысыны эмда кес-

сини атындан ыспас этгенди. Аны бла бирге ол чыгъармачы иште бийик багъа бергенди.

Жер-жерли самоуправленианы органлары бла кеп жылланы хайырлы ишлегени эмда районну табийгъатын, тамашалыкъ жерлерин кенг асламлагъа жайгъаны ючюн

«Нальчик» телекомпанияны генеральный директору Владимир Вороков, документли фильмини баш режиссёру Варвара Мартиросова, баш оператору Владимир Карповский, продюсери Сергей Акопов эмда сценаристи Евгений Сухомлинов да районну

администрациясыны сыйлы грамоталарына тийишли болгъандыла.

БЁЗЮЛАНЫ Залина,
Черек районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы
СУРАТДА: фильмини алдырган къауум.

ЭКСПЕДИЦИЯ

Аланы аякъ басмагъан жерле сакълайдыла

Къарачай-Черкесни Алийланы Умар атлы къырал университети Улуу дарий жолну кавказ бёлюмюне фотоэкспедицияны къурагъанды. Ол РФ-ни Билим беруи эм илму министерствосуну тутхучулукъ этиуу бла КъЧКъУ-ну студент биригиулерини башламчылыклары айнытыуу чеклеринде бир ыйыкны ичинде (ноябрьни 20-дан-27 дери) бардырылады.

Сагъынылган экспедицияны партнёрлары-КъЧР-ни Жаш тёлү политика эм туризм министерствосу, «МТС» ПАО-ну регионда филиалы, «Два крыла» эм «Неизвестный Кавказ» проекте, «GreatV Yeti» чыгъармачылыкъ биригиуи. Аны борчлары-туристле келирге сойген эм ариу жерлеге барырга, жолда тубеген инфраструктураны сакъланган затларын кёрюрге, кийик табийгъатны суратха алыуу энчиликлери бла шагьырейленирге.

Кавказ табийгъат эм тарых эсгертемеден бай болгъаны, ажай да, белгилди. Бу иште къатышханла энциклопедияны тийреледе болукъдула. Ала мында бек эрттеледе жашагъанла тургъан, сатуу-алуу керуанла тохтагъан, башка сейирлик жерлени кёрюрге да онг табарыкъдыла.

Эски къалала, хунала, килисала – кеп ёмюрлени ичинде озгъан затланы юслеринден хапар-

лайдыла. Была барысы да адам аягъы артыкъ басмагъан, тамаша эм кийик табийгъат бла бай тарых тынгылы мультимедиялы материал жиярга себеплик этердикле.

Экспедиция регионланы тийрелери бла озырыкъды: КъЧР- Ставрополь край – КъМР-РСО Алания-Ингушетия-Чечен Республика-Дагъыстан. Жолга уа Къарачай районда Хумаринскоеден атланырыкъдыла. Жумушну къурагъанла билдиргенге кёре, аны кезиуеде бир ненча тема бла байламлы окъууу да бардырылыкды: сурат алыуу техникасы (битеулю жорукъла эм англамла, фототехниканы энчиликлери), пейзажны алыуу амаллары, макросёмканы жорукълары, астрофотографияны амаллары, цифралы суратланы графикалы редакторлукъда обрабаткалары. Сагъынылган темалагъа лекция-ушакъланы кезиуеде тюшююрге болукъдула. Андан сора да, аланы практикада хайырлана билиуге да къараллыкды.

Экспедицияны эсеплерине тийишлиликде кёрмюч да къураалыкъды. Анда анга къатышханланы эм иги суратлары салынырыкъдыла. Толуракъ информацияны билдирге сойгенле бу телефон номерге сёлеширге болукъдула: **8-988-71-18-07.**

Къармашыуулукъ

Атабийланы Жаннет – «Единая Россияны» стипендианты

Былымны Ахматланы Ахматны атын журютген орта школуну 11-чи классыны окъуучусу Атабийланы Жаннет «Единая Россия» политика партияны стипендианты болгъанды.

Окъуучуну быллай жетишимге жетгени бошдан тыйюлду. Школну директоруну юйретуу иш жаны бла орунбасарыны къуллугъун толтургъан Езденланы Афуажан айтханнга кёре, Жаннет «бешлеге» окъуйду, тюрлю-тюрлю предметледен бардырылгъан талай заочный битеуроссей олимпиадала хорлагъанды эм саугъа жерлеге чыкъгъанды, математикадан «Кенгуру», орус тилден «Медвежонок» конкурслада алчыланы санына къошулгъанды.

Хунерли къыз предметледен жаш тёлү чемпио-

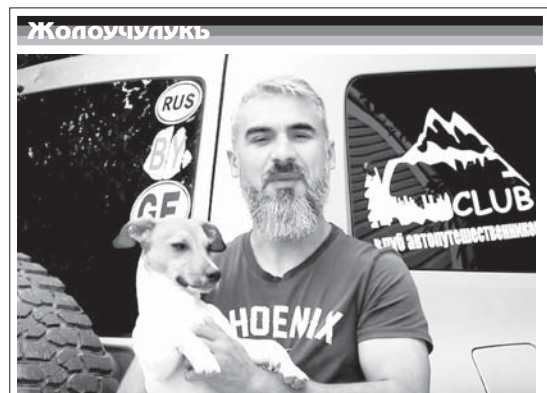
натлада ахшы кёрюмдюле болдургъанды, «Зарница» аскер-спорт оюнланы район кезиулеринде хорлагъанды. Ол школну окъуучуларыны самоуправлени советлерине киреди, волонтер къымылда-

улагъа бла спорт эришулеге къатышады. Туугъан жерин, юйюню, юйюрюню бек сюеди, низамлыды, тенглерины ара-ларында намысы журюйдю.

Быйыл Жаннет школну бошайды. Мураты врач болуп, районуна къайтып, жерлешлерине болушургъады. Аны ючюн ол керекли предметледен – биологиядан бла химиядан – къадалып окъуйду.

Устазла барыбыз да Жаннетте умутлары толурларын тежейбиз, - дейди Афуажан Ахматовна. – Школда къадалып окъургъа итингени, тенглик журюте билгени, тутхан ишин ахырына жетдирирге юйренгени уа анга ишинде, жашауунда да жарарла деп ышанабыз.

Анатолий ТЕМИРОВ,
СУРАТДА: Атабийланы Жаннет.

Белгили блогер Нальчикни жокъларыкъды

Жууукъ заманда Нальчикке «Дом на колёсах» деген белгили жолоучу, 38 жылы болгъан блогер Руслан Внедорожный келликди. Ол машинасы бла Россейни кеп жерлерин къыдыргъанды. Жаш кёргенин, эшитгенин кесини сайтында бла YouTube социал сетъде билдиреди. Энди ол маршрутуу чеклеринде Нальчикни да жокъларыкъды.

Руслан жолоучулукъда тынчыракъ болур ючюн улууну ичинде хар неси бла прицеп да ишлегенди. Аны гитчелиги эсге алынмаса, юйден башхалыгъы жокъду. Ичинде бастыр жууугъан машинасы, туалет, аш этерча

газ плитасы да барды. Токну уа кюнню жарыгы бла ишлеген батареиле береди.

Белгилисича, узакъ жолгъа чыкъгъанда, адам тынгылы нёгерсиз болмайды, Внедорожныйни биргесине уа андан айырылмай кючюгю Ричи айланады. Интернетни хайырланганла аны бек жаратханларын да чертичады.

Руслан хар регионну энчилигин белгилерге, кеп адам белгисиз шартланы ачыкъларга итинеди. Аны ючюн Нальчикде ол неге эс бурлуугъ бютюн сейирге къалдырады.

Бизни корр.

ГОЛБОЛ Биринчи эришулеринден – кюмюш майдалла

Сакъатланы халкъла аралы кюнюне жораланып, Майкопда голболдан сокъурланы араларында Адыгея Республиканы биринчилиги бардырылгъанды. Анга Краснодар крайдан, Адыгеядан бла Къабарты-Малкъардан жети команда къатышхандыла.

Бизни республикадан спорт-адаптив школну командасы – Маремов Ислам, Конихов Алим, Шабазгериев Эльдар бла Карданов Руслан – кюмюш майдалны къытханды.

Ала эки оюнну тенг эсеп бла бошагъандыла, ючюнчюсюнде уа хорлагъан эдиле.

Специалистле нальчикчи спортчула спорт, техника жаны бла да иги хазырланганларына бийик багъа бичгендиле. Бу сабийлени тыш жерде биринчи эришулерни эди, аланы, тренерлери Анна Беридзени да бу жетишимлери бла алгышлайбыз, деп билдиргендиле КъМР-ни Спорт министерствосуну пресс-службасындан.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Топалайчык

Токкуланы Джафар Нальчикде жашайды, анга 3 жыл бла 11 ай болады.

ПРОЕКТ

Бирликни эм шуёхлукъну тилине жоралап

Кёп болмай Санкт-Петербургда Император Александр I атлы гимназияда «Биз росейлибиз» деген проектти презентациясы ётгенди. Ол кеси да Къабарты-Малкъарны студентлерини, магистрлерини эмда аспирантларны кёп жылланы ичинде орус тили айнытуу бла байламлы илму-тинтиу ишле бардыргъанлары бла байламлы болгъанды.

Проектте мектеплени устаз-

лары, студентле эм вузлары бла колледжлени преподавательлери къатышадыла. Аны чеклеринде орус тили магъанасын ачыкъларча, даражасын кётюрюрча «Мен орус тили бла культураны нек суюме?», «Бийик поэзияны сагъаты», «Халкъларыбызны шуёхлукъу – бизни тарыхыбызда» деген ачык олимпиада, конкурс, акция эмда халкъла аралы жай школ бардырылады. Была бары да бу тилини иги

билирге, анга тартылырга кёллендиреде.

Жыйылгъан сынау эмда практика кёргозгенича, фестивал кесини атына, магъанасына да толу келишеди. Бир жылны ичинде юч мингге жууук адам кеслерин чыгъармачылык жаны бла сынарга, билимлерин ёсдюрюрге эмда орус тилини теренирек билирге онг тапхандыла.

МАГОМЕТЛАНЫ С.

Приём

Сорууларына ким да тынгылы жууап алаллыкъды

Быйыл 12 декабрьде Кадастр палатаны КъМР-де бёлюмюнде граждандлага приём бардырылыкъды. Аны кезиунде жеринден тапдырилмеген ырыскыны регистрация этиуно юсюнден соруулага жууапла берилдикди.

Приёмну бёлюмю башчысы Анна Тонконог, аны орунбасарлары Бёзюланы Таймураз бла Юлия Лигидова, орунбасары – тамата

технолог Бэлла Емузова эмда специалистле кюндюз сагъат онекиден ингирде сегизге дер бардырылыкъдыла. Соруулары болганла Кадастр палатага 8-(8662)40-96-67 телефон номер бла сёлешип, специалистлеге приёмга жазылырга боллукъдула, деп билдиргенди КъМР-ни Жер эмда ырыскы бла байламлы халланы министерствосуну пресс-службасындан.

Билдирю

«Заман» газетни редакциясы бийик филология билимли, малкъар тилни, аны орфография эм пунктуация жорукъларын иги билгенлени корректорну күүлугъуна чакъырады. Сорлукълары болганла бу телефон номерге сёлешсинле: 40-04-82.

КЪОЧХАР.

Бу ыйыкъда ахча кёллу боллукъсуз. Жашаууугъа тюрлениуле артык къуандырмала, алай сиз кесигиз да юйренген жорукъларыгъыздан чыгъарга излерик туюлюсуз. Солуу кюнде саулугъуугъа сакъ болугъуз.

ТАНА.

Бу кюнде сиймеклик жаны бла, ишигизде да жетишилми боллукъсуз. Бек башы-хар затны жетишип тамамлап турууду сизге бусагъатда. Хар тындыргъан жумушугъузну ашыгышлы этерге тюшгени ючюн сакъ кезден къарагъыз.

ЭГИЗЛЕ.

Кесигизге ушамагъан ишлени этмегиз. Къатыгыздагы адамланы айтханларына къулак салып тынгаларга керексиз бусагъатда. Ыйыкны ортасында къошак халда файда тюшерикди, ёнкюлеригизни къайтарыгъыз.

Ыйыккъыгъа гороскоп

25 ноябрьден 2 декабрьге дер

АЙЫРЫЧАБАКЪ.

Тёгеригизде бола турган ишлеге артык эс бурмай турасыз. Бираз мудахлыкъ сынап тура эсегиз, сакъ болугъуз, ол депрессияга кёчюп къалырга боллукъду. Жарык кёллю адамла бла тобеширге кюрешигиз.

АСЛАН.

Ишигиз акырын теберикди. Алай гузаба этип тебиремегиз, хар зат кесини заманында жерине келликди. Сиймеклик бла байламлы жумушларыгъыз а тап жанына бурулукъдула, жаратхан адамыгъыз бла тобеширге ахшы заманды.

КЪЫЗ.

Бу ыйыкъда башлагъан къайсы ишигиз да сизни бойсунууугъа боллукъ туюлоду. Аны ючюн, жумушну башлар-

дан алга тынгылы сагыш этерге тийишлиди, артда жарсып турмазча.

БАЗМАН.

Кесигизге бир борчланы салган эсегиз, алага жетер ючюн къыйналырга тошерикди. Жолугъа чырмаула чыгъарыкъдыла, абындырырга кюрешиген адамла да. Алай тутхан муратыгъыздан таймагъанлай барырга кюрешигиз.

АКЪЫРАП.

Жюрегизге тынгалыгъыз. Ич сезимиз не дейди? Ол сизге билмей турганлай бир сейр оюмланы ачык этип къоярга боллукъду. Юйор жашауугъуз тап жанына бурулукъду, сизден жаландатёзюмлюк изленеди.

МАРАУЧУ.

Баям, жашауда бир затны тюрлендирге керекме деп сагыш этгенлей турасыз.

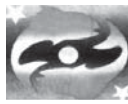
ТЕКЕМЮЙОЗ.

Къуршоуга тюшюп турганча сезесиз кесигизни. Тёгеригизге къарагъыз – терс сиз жаландатёзюмлюк кесигиз. Кюзоге къарагъыз, аны сылтаун туура кёрюп къоярыкъсыз. Башлагъан ишигини ахырына жетдирге кюрешигиз бусагъатда.

СУУКЪУЙ.

Харкюнлюк жумушладан эригисиз. Хар затха чамланып, ачууларыгъа хазыр болуп турлукъсуз. Алай кесигизни тыярга кюрешигиз, аны бек жууук адамыгъыз бла сёз болугъу боллукъсуз.

ЧАБАКЪЛА.

Бу ыйыкъда ишигизден къуанырыкъсыз. Ахча кёллу болуп, аны тийишли жумушлагъа жоярыкъсыз. Тюрлю-тюрлю къагытланы жарашдырырга керек болса уа, сакълык изленирикди.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительство

Баш редактор
АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ

РЕДАКЦИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МОКЪАЛАНЫ Зукура (бёлюмю редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (бёлюмю редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кёруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа «КъМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шаар, Ленин аты проспекти, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагъатда кьол салында. 20.00 сагъатда кьол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН
ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Тикаланы Фатима -
дежурный редактор;
Кучукланы Сафият - жууаплы
секретары орунбасары;
Зезаланы Лида -
корректор.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 1500
Багъасы 10 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шаар,
Ленин аты проспекти, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru